

3. Кірсанова Т.О. Проблеми та перспективи фінансового планування на підприємстві / Т.О. Кірсанова, Н.А. Дьяченко // Вісник Сумського державного університету. Сер.: Економіка. –2018. -№4. –С. 48-57.

4. Москалюк В.Є. Планування діяльності підприємства: [Навчальний посібник] / В.Є. Москалюк. –К.:КНЕУ, 2016. –252 с.

1.КозикВ.В. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: [практикум] / В.В.Козик, Л.А.Панкова, О.Ю.Григор'єв, А.О.Босак. – К.: Вікар, 2018. – 589с.

КРЕДИТНИЙ РИЗИК В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ НИМ

***АЩАУЛОВА М.П., ГОЛОВКО А.Ю., ЧУБ В.О.* , СТУДЕНТИ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІАВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Не зважаючи на досить стабільну роботу банківської системи України, розміри резервів комерційних банків щороку зростають і основний ризик, з яким банки найчастіше зіштовхуються в процесі своєї діяльності є кредитний ризик. Кредитний ризик виникає у разі, якщо позичальник не може або не хоче виконувати свої зобов'язання згідно з кредитною угодою.

Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями визначає кредитний ризик, як імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів банку унаслідок невиконання боржником/контрагентом узятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору [5].

Управління кредитним ризиком банку має здійснюватися на двох рівнях, відповідно до причин його виникнення — на рівні кожної окремої позики та на рівні кредитного портфеля в цілому.

Основними причинами виникнення кредитного ризику на рівні окремої позики є нездатність позичальника до створення адекватного грошового потоку, ризик ліквідності застави, моральні та етичні характеристики позичальника.

До чинників, які збільшують ризик кредитного портфеля банку, належать - надмірна концентрація — зосередження кредитів в одному

---

* Науковий керівник – Малій О.Г., к.е.н., доцент

із секторів економіки, надмірна диверсифікація, яка призводить до погіршення якості управління за відсутності достатньої кількості висококваліфікованих фахівців зі знаннями особливостей багатьох галузей економіки, валютний ризик кредитного портфеля, структура портфеля, якщо він сформований лише з урахуванням потреб клієнтів, рівень кваліфікації персоналу банку.

Методи управління кредитним ризиком можна поділити на дві групи: 1) методи управління кредитним ризиком на рівні окремої позики; 2) методи управління кредитним ризиком на рівні кредитного портфеля банку.

Тоді до першої групи методів належать:

- аналіз кредитоспроможності позичальника [2];
- аналіз та оцінка кредиту;
- структурування позики;
- документування кредитних операцій;
- контроль за наданим кредитом та станом застави.

Особливістю перелічених методів є необхідність їх послідовного застосування, оскільки одночасно вони являють собою етапи процесу кредитування. Якщо на кожному етапі перед кредитним співробітником поставлено завдання мінімізації кредитного ризику, то правомірно розглядати етапи кредитування як методи управління ризиком окремої позики.

Під час оцінки кредитного ризику банк враховує усю наявну інформацію про боржника, у тому числі: інформацію щодо зловживань і шахрайства; репутацію боржника; якість менеджменту; відносини боржника з іншими банками, а також його кредитну історію [3].

До методів управління ризиком кредитного портфеля банку належать:

- диверсифікація;
- лімітування;
- страхування;
- створення резервів для відшкодування втрат за кредитними операціями комерційних банків.

Основними з запропонованих методів мінімізації ризиків є метод диверсифікації, сутність якого полягає у розподілі кредитного портфеля серед широкого кола позичальників, які відрізняються один

від одного як за характеристиками (величина капіталу, форма власності), так і за умовами діяльності (галузь економіки, географічний регіон) [1].

Метод лімітування полягає у встановленні максимально допустимих розмірів наданих кредитів, що дозволяє обмежити ризик [6].

Метод страхування – це ефективна система щодо зменшення впливу кредитних ризиків, що передбачає такі варіанти: самострахування, яке активно впроваджувалось через формування та використання резервів по кредитних операціях та страхування, за яким страхувальник шляхом сплати премії забезпечує собі або третій особі, в разі настання події, обумовленої договором, суму виплати страховиком, який утримує певний обсяг відповідальності [1].

Створення резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків як метод управління кредитним ризиком полягає в акумуляції частини коштів, які надалі використовуються для компенсації неповернених кредитів [3].

Нині, в умовах кризи, банкам важливо мати адекватну комплексну систему управління ризиками. Така система повинна мати організаційну, аналітичну, операційну та програмно-технічну підтримку. Створення такої системи дозволить банку забезпечити стабільність своєї роботи і призведе до зниження простроченої заборгованості за кредитами.

Література.

1. Бланк И.А. Управление финансовыми рисками. К.: Ника-Центр, 2005. 600 с.
2. Малій О.Г. Використання багатофакторного дискримінантного аналізу в процесі оцінювання кредитоспроможності. *Вісник ХНТУСГ: Економічні науки*. Харків: ХНТУСГ, 2017. Вип.185. С.259-268.
3. Малій О.Г. Фінансовий аналіз. Курс лекцій. Харків: ХНТУСГ, 2018. 163 с.
4. Постанова Правління НБУ “Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями” від 30.06.2016 № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#n33>.
5. Постанова Правління НБУ “Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах” від 11.06.2018 № 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18>.

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК БАЗА ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ ЕФЕКТИВНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

ДРОБ'ЯЗКО В.В. , СТУДЕНТКА
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА*

Бухгалтерська (фінансова) звітність підприємства слугує основним джерелом інформації про його фінансово-господарську діяльність. Всебічне і ретельне вивчення звітності вказує на причини досягнутих успіхів та недоліки у роботі підприємства й допомагає знайти шляхи вдосконалення його діяльності.

Відповідно до НП(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затвердженого наказом Мініфіну України від 07.02.2013 р. №73, використовуються наступні форми фінансової звітності: Баланс (звіт про фінансовий стан); Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід); Звіт про рух грошових коштів; Звіт про власний капітал; Примітки до фінансової звітності [1].

Річна бухгалтерська звітність надає уявлення про фінансово-господарську діяльність підприємства і є точкою відліку для складання річного фінансового плану. Трансформація бухгалтерської звітності в фінансову звітність відбувається в результаті проведення коригувань у бухгалтерської звітності, відповідно до цілей фінансового аналізу підприємства.

Прозорість, правильність та достовірність інформації, яка розкривається у формах фінансової звітності, сприяє правильному прийняттю управлінських рішень та складання прогнозу на майбутній період діяльності підприємства.

Основне завдання звітності полягає в задоволенні інтересів потенційних користувачів інформації, яка розкривається в бухгалтерській звітності. Дане завдання має лежати в концептуальній основі послідовності та узгодженості прийнятих стандартів відповідно до загальноприйнятої системи цілей та термінології.

---

* Науковий керівник – Ковальова О.В., к.е.н., доцент